

Sprendimas bylose T-249/17 *Casino, Guichard-Perrachon ir Achats Marchandises Casino SAS (AMC) / Komisija*,
T-254/17 *Intermarché Casino Achats / Komisija* ir T-255/17 *Mousquetaires ir ITM Entreprises / Komisija*

Spauda ir informacija

Bendrasis Teismas iš dalies panaikina Komisijos sprendimus atlikti patikrinimą, priimtus įtariant kelių Prancūzijos įmonių antikonkurencinius veiksmus platinimo sektoriuje

Komisija neįrodė, kad turi pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti, jog buvo keičiamasi informacija apie įmonių būsimas prekybos strategijas

Gavusi informacijos apie tai, kad kelios įmonės ir įmonių asociacijos keitėsi informacija maisto ir ne maisto produktų platinimo sektoriuje, 2017 m. vasario mėn. Europos Komisija priėmė tam tikrus sprendimus, kuriuose kelioms bendrovėms nurodė leisti atlikti patikrinimus¹ (toliau – sprendimai atlikti patikrinimą). Šie sprendimai buvo priimti pagal Reglamento Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių įgyvendinimo (toliau – Reglamentas Nr. 1/2003)² 20 straipsnio, kuriame nustatomi Komisijos įgaliojimai patikrinimų srityje, 1 ir 4 dalis.

Atlikdama šiuos patikrinimus Komisija, be kita ko, apsilankė atitinkamų bendrovių patalpose, kur padarė kompiuterinės įrangos turinio kopijas. Turėdamos abejonių dėl sprendimų atlikti patikrinimą ir dėl patikrinimų eigos kelios tikrinamos bendrovės³ pareiškė ieškinius dėl šių sprendimų panaikinimo. Grįsdamos savo ieškinius bendrovės, be kita ko, pateikė Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, nurodė pareigos motyvuoti sprendimus atlikti patikrinimą pažeidimą ir jų teisės į būsto neliečiamybę pažeidimą. Be to, kai kurios ieškovės ginčijo duomenų, susijusių su jų darbuotojų ir vadovų privačiu gyvenimu, paėmimo ir nukopijavimo teisėtumą bei atsisakymą grąžinti šiuos duomenis⁴.

Pastarąjį prieštaravimą, pateiktą byloje T-255/17, Bendrasis Teismas pripažino nepriimtiniu. Motyvuose jis pabrėžė, kad visos įmonės turi pareigą užtikrinti savo darbuotojų apsaugą, taip pat jų privataus gyvenimo, visų pirma kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu, apsaugą. Taigi tikrinamai įmonei gali tekti prašyti Komisijos nepaimti tam tikrų duomenų, galinčių padaryti žalą jos darbuotojų ar vadovų privačiam gyvenimui, arba prašyti Komisijos grąžinti šiuos duomenis. Todėl, jeigu įmonė remiasi jos darbuotojų ar vadovų privataus gyvenimo apsauga prieštaraudama kompiuterinės įrangos ar ryšio priemonių paėmimui ir juose esančių duomenų kopijų darymui, sprendimas, kuriuo Komisija atmeta šį prašymą, sukelia teisinių padarinių šiai įmonei. Vis dėlto šiuo atveju, nesant išankstinio ieškovių prašymo dėl apsaugos, aptariamoms įrangos paėmimas ir joje esančių duomenų nukopijavimas negalėjo lemti sprendimo, dėl kuriuo galima pateikti ieškinį ir

¹ Byloje T- 249/17 nagrinėjamas 2017 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nurodyta *Casino, Guichard-Perrachon* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą. Byloje T-254/17 nagrinėjamas 2017 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nurodyta *Intermarché Casino Achats* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą. Byloje T-255/17 visų pirma nagrinėjamas 2017 m. vasario 21 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nurodyta *Mousquetaires* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą, ir 2017 m. vasario 21 d. Komisijos sprendimas dėl tų pačių bendrovių ir, subsidiariai, 2017 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nurodyta *Intermarché* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą, taip pat 2017 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimas dėl tų pačių bendrovių.

² 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205).

³ Bendrovės ieškovės – tai *Casino, Guichard-Perrachon ir Achats Marchandises Casino SAS (AMC)* (byla T-249/17), *Intermarché Casino Achats* (byla T-254/17) ir *Mousquetaires ir ITM Entreprises* (byla T-255/17).

⁴ *Mousquetaires ir ITM Entreprises* (byloje T-255/17).

kuriu Komisija atmetė, net jeigu netiesiogiai, tokį prašymą dėl apsaugos, priėmimo. Be to, anot Bendrojo Teismo, prašymas grąžinti aptariamus privačius duomenis nebuvo suformuluotas pakankamai tiksliai, kad Komisija galėtų dėl jo tinkamai pareikšti nuomonę, todėl ieškinio pareiškimo dieną ieškovės nebuvo gavusios Komisijos atsakymo, kuris galėtų būti skundžiamas.

Kiek tai susiję su ieškinių pagrįstumu, **Bendrasis Teismas, priminęs ir patiklinęs konkurencijos teisės taisykles ir principus, taikomus Komisijos sprendimams atlikti patikrinimą, iš dalies panaikina sprendimus, dėl kurių ieškovės pareiškė ieškinius.**

Pirma, Bendrasis Teismas atmeta Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 1 ir 4 dalių, kurios susijusios atitinkamai su bendrais Komisijos įgaliojimais atlikti patikrinimus ir su įmonių ir įmonių asociacijų pareiga leisti atlikti šiuos patikrinimus, kai dėl jų nuspręsta priimant sprendimą, neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą. Kiekvienoje byloje šį prieštaravimą ieškovės grindžia teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimu. Bylose T-249/17 ir T-254/17 taip pat remiamasi procesinio lygiateisiškumo principo ir teisės į gynybą pažeidimu.

Dėl prieštaravimo, susijusio su teisės į veiksmingą teisinę apsaugą pažeidimu, Bendrasis Teismas primena, kad ši teisė, užtikrinama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje, atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnį, todėl į šios konvencijos nuostatas ir į Europos žmogaus teisių teismo (toliau – EŽTT) jurisprudenciją reikia atsižvelgti aiškinant ir taikant šią Chartijos nuostatą⁵. Remiantis EŽTT jurisprudencija, teisė į veiksmingą teisinę gynybą egzistuoja, kai įvykdomos keturios sąlygos: veiksmingos teisminės kontrolės tiek faktiniu, tiek teisiniu požiūriu egzistavimas (veiksmingumo sąlyga), galimybė teisės subjektui tinkamai ištaisyti situaciją pažeidimo atveju (efektyvumo sąlyga), aiški galimybė pateikti ieškinį (aiškumo sąlyga) ir teisminė kontrolė per protingą laikotarpį (protingo termino sąlyga). Šiuo aspektu iš Bendrojo Teismo atliko nagrinėjimo matyti, kad **patikrinimo eigos kontrolės sistema, kurią sudaro visi tikrinamoms įmonėms suteikti teisių gynimo būdai⁶, atitinka šias keturias sąlygas.** Taigi prieštaravimas, grindžiamas teisės į veiksmingą teisinę apsaugą pažeidimu, atmetamas kaip nepagrįstas.

Prieštaravimas, grindžiamas procesinio lygiateisiškumo principo ir teisės į gynybą pažeidimu, atmetamas remiantis suformuota jurisprudencija, pagal kurią parengtinio tyrimo etapu **Komisija neprivalo nurodyti duomenų, pateisinančių antikoncepcinius veiksmus įtariamos įmonės tikrinimą.** Iš tiesų tokia pareiga pakenktų pusiausvyrai, kuri jurisprudencijoje nustatyta tarp ieškinio veiksmingumo apsaugos ir įmonės teisės į gynybą apsaugos.

Antra, nagrinėdamas pagrindą, grindžiamą pareigos motyvuoti pažeidimu, Bendrasis Teismas primena, kad sprendimuose atlikti patikrinimą turi būti nurodytos prielaidos, kurias Komisija ketina patikrinti, t. y. tai, ko ieškoma ir tai, kas turi būti tikrinama (įtariamo pažeidimo apibūdinimas, t. y. preziumuojama atitinkama rinka, įtariamų konkurencijos apribojimų pobūdis ir sektoriai, su kuriais susijęs įtariamas pažeidimas). Šia specialia pareiga motyvuoti siekiama, kad patikrinimas būtų pagrįstas ir kad atitinkamos įmonės galėtų suprasti savo bendradarbiavimo pareigos apimtį, kartu užtikrinant jų teisę į gynybą. Kiekvienoje byloje Bendrasis Teismas, be kita ko, konstatavo, kad **iš sprendimų atlikti patikrinimą aiškiai matyti, jog Komisija manė turinti pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti antikoncepcinius veiksmus.**

Trečia, kiek tai susiję su teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu, Bendrasis Teismas primena, kad siekdamas išsiaiškinti, ar sprendimas atlikti patikrinimą nėra savavališkas, Sąjungos teismas turi patikrinti, ar Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti, kad atitinkama įmonė padarė konkurencijos taisyklių pažeidimą.

Tam, kad galėtų tai patikrinti, Bendrasis Teismas, taikydamas proceso organizavimo priemones, paprašė Komisijos perduoti jam dokumentus, kuriuose yra patikrinimus pateisinančių duomenų; Komisija šį prašymą įvykdė per nustatytą terminą. Vis dėlto Komisijos „papildomas atsakymas“,

⁵ Chartijos 52 straipsnis ir šio straipsnio išaiškinimai.

⁶ Ieškinyms dėl panaikinimo, prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, ieškinyms dėl deliktinės atsakomybės.

kuriame buvo nurodyti kiti dokumentai, susiję su tokiais duomenimis, buvo atmestas kaip nepriimtinas dėl to, kad nebuvo tinkamai pagrįstas vėlavimas jį pateikti.

Dėl duomenų, kuriais grindžiami sprendimai atlikti patikrinimą, formos Bendrasis Teismas pabrėžia, kad jeigu duomenims, gautiems prieš patikrinimą, būtų taikomi tokie patys formos reikalavimai kaip renkant pažeidimo įrodymus per pradėtą tyrimą, Komisija turėtų laikytis taisyklių, reglamentuojančių jos įgaliojimus atlikti tyrimą, nors joks tyrimas, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1/2003⁷, formaliai dar nebuvo pradėtas ir ji nesinaudojo įgaliojimais atlikti tyrimą, t. y. nebuvo priėmusi priemonės, reiškiančios kaltinimus pažeidimo padarymu, visų pirma sprendimo atlikti patikrinimą. Būtent dėl šios priežasties, priešingai nei tvirtina ieškovės, Bendrasis Teismas nusprendė, kad teisės aktai, susiję su pareiga įrašyti pokalbius⁸, negali būti taikomi prieš Komisijai pradedant tyrimą. Taigi **pokalbiai su tiekėjais, vykdyti prieš pradedant tyrimą, gali būti įrodymai, net jeigu jie nebuvo įrašyti.** Iš tiesų, jei būtų kitaip, būtų labai pakenkta antikonkurencinių veiksmų nustatymui dėl atgrasomojo poveikio, kurį formali apklausa, kuri turi būti įrašyta, gali turėti liudytojų ketinimui pateikti informaciją ir pranešti apie pažeidimus. Be to, anot Bendrojo Teismo, **šie pokalbiai su tiekėjais yra duomenys, kuriuos Komisija turi nuo tada, kai jie įvyko, o ne nuo tada, kai jie buvo įtraukti į ataskaitą,** kaip teigia ieškovės.

Dėl duomenų, kuriais grindžiami sprendimai atlikti patikrinimą, turinio Bendrasis Teismas pažymėjo, kad atsižvelgiant į būtinybę atskirti suderintų veiksmų įrodymus ir duomenis, pateisinančius patikrinimus siekiant surinkti tokius įrodymus, riba, kada pripažįstama, jog Komisija turi pakankamai svarių įrodymų, neabejotinai turi būti mažesnė nei riba, kuriai esant konstatuojami suderinti veiksmai. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, jis mano, kad **Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, kad įtartų suderintus veiksmus dėl keitimosi informacija apie tam tikrų kasdieninio vartojimo prekių tiekimo rinkose gautas nuolaidas ir kainas paslaugų pardavimo prekių ženklu žymimu prekių gamintojams rinkoje.** Kita vertus, **nesant tokių įrodymų dėl keitimosi informacija apie įtariamų įmonių būsimas prekybos strategijas, Bendrasis Teismas pripažino pagrįstu pagrindą, susijusį su teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu, kiek tai susiję su antruoju pažeidimu, todėl iš dalies panaikino sprendimus atlikti patikrinimą.**

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinyje pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

Visas sprendimų tekstas ([T-249/17](#), [T-254/17](#) ir [T-255/17](#)) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁷ Reglamento (EB) Nr. 1/2003 V skyrius.

⁸ Reglamento (EB) Nr. 1/2003 19 straipsnis ir 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101] ir [102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 3 straipsnis.